

Katalikai turi suprasti, kad je-
sukos ir pasikvėtimas dėl katali-
kų spaudos sustiprinimo bus ma-
lomasis Dievui ir pečiai Baiky-
čiai, ir žmonėms nadingesnis,
negu pirkimas baitytinių indų ir
net negu baitytinių speigos. Pe-
kol to nesupras visi katalikai, mes
negalime tikėti sulaukti spaudos
kuri atstotų Katalikų Bažnyčios
simtybei ir pajėgoms. Žmonių
vada, pirmiausia gi kunigai, tu-
ri skatinti tai savo didžiausiu už-
daviniu.

Vyskupas Kilian.

Organas Amerikos Lietuvių
Būmo Katalikų Būdo
Jungtų Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
UTARNINKAIS, KETVIRTADIENIS IR
SABATONIS.
Metams \$4.50
Užrašyti metams \$5.50
DARBININKAS
555 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 634.

VOL. IX, No. 10.

KETVIRTADIENIS, SAUSIS

Kaina 4 centai

Anglijos darbiečiai patėmė valdžios darbą

DARBIEČIŲ KABINETAS.

Tuo tarpu kaip Rusijos revo-
lucijonierių ir naujo surėdymo
vadas įžongė karstan, tai Ang-
lijos darbiečių vadas patėmė
valdžios valrą ir savo rankas.
Anglijoje įvyko revoliucija, tik
to nepripažįs tie, kurie turi ge-
rą apetitą ant kraujo. Panedė-
lio vakare Anglijos parlamente
įvyko nubalsavimas reikšti ne-
pasitikėjimą konservatyvų vald-
žiai. Prieš balsavimą buvo
delegatų kalbos ir jose jokių
piktų prikašiojimų, aštrių žo-
džių nebuvo. Pagalios nuba-
suota reikšti nepasitikėjimą ka-
binetui.

Karalius beceremonijų pagal
parlamentarines taisykles pa-
kvietė Darbo Partijos vadą
McDonalda pas save. Šnekėjo-
si apie valandą ir atsiskirda-
mas pabučiavo karalius ran-
ką, tuomet ženklinamas suti-
kiam būti premiera. Ta cerno-
nija atlikta užrinke po pie-
tą.

Pirmutinis Darbo Partijos
kabinetas šitoks:

McDonald, premieras ir už-
sienio reikalų ministeris.

Clynes, "lord privy seal" ir
parlamento "deputy."

Lordas Pamoor, tarybos pre-
zidentas.

Baronas Holdone, lordas
kancelierius.

Henderson, vidaus reikalų
sekreterius.

Philip Snowden, išdo minis-
teris.

J. H. Thomas, kolonijų mi-
nisteris.

Stephen Walsh, karo minis-
teris.

Sir Sidney Olivier, Indijos o-
fiso galva.

Gen: Thompson, oro ministe-
ris.

Baronas Chelsford, laivyno
ministeris.

Sidney Webb, prekybos mi-
nisteris.

John Weatley, sveikatos mi-
nisteris.

Noel Buxton, agrikultūros
ministeris.

Wm. Adamson, Skotijos sek-
retorius.

C. P. Trevelyan, švietimo mi-
nisteris.

Thomas Shaw, Darbo minis-
teris.

Vernon Hartshorn, pašto mi-
nisteris.

Iš šito surašo matome, kad i-
darbiečių ministerių kabinete

įėjo keletas lordų ir baronų.

Aišku, kad darbiečiai sutiko

dirbti su didikais, o vėl didikai

sutiko dirbti su darbiečiais. Tie

radikalai, kurie tiki i "grab it
all" peiks darbiečius už įsilei-
dimą didikų i savo kabinete.

Pirmas darbiečių kabineto

darbas bus tai geležinkeliečių

streiką baigti. Tečiau gal del-
to neįvyks sunkenybų, nes

tarp streikinkų ir kompanijų

mengai derybos.

Naujasai Anglijos premieras

ira vedęs ir turi dvi dukteri.

Leninas jau graba Bolševikai verkia ir dusauja

LENIN TIKRAI NEGYVAS

Apie Rusijos bolševikų vado
Lenino mirtį, užmušimus daug
buvo pranešinėjama, kad pas-
kū tokiems pranešimams visi-
kai nustota tikėti. Tečiau da-
bar Lenin tai ištikro negyvas—
paskutini sykį mirė.

Mirties priežastis.

Lenino mirtis įvyko dėl išsi-
pūtimo ir sprogimo smegenų ir
plaučių gyslelių. Doktorai ži-
nojo jo ligą ir pagal išgales
bandė gelbėti. Pagalios del
plaučių gyslelių sprogimo nu-
stojo alsuoti ir mirė. Mirasio
galva buvo perskelta ir rasta,
kad smegenys kraujuje paplū-
dusios. Mat daug kraujo gys-
lelių buvo sprogo.

Apie jo sveikatos padėtį pa-
starnuotu laiku buvo su gan ge-
ra viltimi ant pasitaisymo.
Tečiau, tikra padėtis jo svei-
katos buvo gerai žinoma tik
artimiesiems.

Prie numirusio Lenino gal-
vos skėlimo dalyvavo 11 daktar-
ų, tarp kurių buvo ir garsus
Vokietijos specialistas profeso-
rius Forester.

Rusijos diktatorius galo susi-
laukė miestelyje Gorki, kurs
yra netoli Maskvos.

Mirė panedėlio vakare. Tuo
tarpu cina Rusijos Sovietų kon-
gresas. Tai vakariname kon-
greso posėdyje žinia nebuvo
skelbiama. Ant rytojaus sausio

22 d. 11:20 val. kongreso vedė-
jas Kalinin atidarė kongresą ir
visų paprašė atsistoti. Jis ne-
buvo miegojęs perait naktį ir
ašaros liejo per jo išvargusio
veido skruostus. Visas kon-
gresas tarsi suelektrizuotas ta-

po. Nebuvo girdėti jokio bal-
so, nei vienas nežinojo kas at-
sitiko.

Orkestra tuo tarpu užgrojo
pagrabinį maršą. Bet Kalinin
neleides orkestrai baigti, nuti-
dė ją ir ėmė murtėti:

"Aš, jums atnešu baisią
naunieną apie mūsų brangų
draugą Vladimirą Iljčę..."
neišgalėjo baigti ir sustojo, te-
čiau visi suprato, kuris čia ga-
las. Viena moteris ant gale-
rijos graudinga suaimanavo.
Toliau stenėdamas Kalinin ta-
rė:

"Vakar... vakar jis nuken-
tėjo naują paralyžiančią smūgį
ir..." Čia jis apsisusto ir
pasitęsęs ištarsė baisų žodį—
"numirė."

Tada visas teatras, kur kon-
gresas atliekamas, prisipildė
aيمانavimais, dejavimais, dū-
savimais, verkšlenimais.

Kalinin del dejavimų negalė-
jo daugiau kalbėti. Tai i jo vie-
tą stojo Junakidze Rusijos fe-
deralės unijos sekretorius ir su-
šuko publikai, kad nutiltų. Ta-
da Kalinin perskaitė šitokią ofi-
cialią pranešimą:

Sausio 21 d. Vladimiro Iljčio
padėtis netikėtai pablogėjo.
5:30 val. vak. jo alsavimas bu-
vo sutrūkęs ir jis neteko są-
monės. 6:50 Vladimir Iljčė mi-
rė nuo paralyžio plaučių. Da-
tuota 3:25 val. ryto sausio 22.
"Pasirašo Doktoras Ohank."
Po to Kalinin pareiškė, kad
sausio 21 d. bus bolševikų meti-
nė gedulo šventė.

Kalinin norėjo pranešti apie
laidotuves, bet del savo susi-
jaušinimo ir del verksmų ir ai-
manavimų publikos to negalė-

vaikai. Ir kazoka
jo padaryti. Visi
sia i kulnis buvo
tas apsiptyle asgrom

Pagalios Sibiro
komiteto pirmininkas
čius, karininko rai

stoją ant estrados
kad kongreso nariai
specialiu traukiniu

ki atlydėti Lenin
Frankinis su nab
legatnis Maskvo

doj 1 val. po pietų
nas bus pašarvo
earo laikais didika

ir ten bus iki sub
bus palaidotas
Gorki yra burv

tininko milijon
vo vila.

Lenin buvo 54 m.
amžiaus.

Buvo pranešta, kad Trocki
irgi sunkiai serga ir pasitrau-
kęs i veikimo. Tas turbūt ne-
trūkus seks savo draugą Leni-
ną.

**KIEK VERTI MOTERIES
NERVAI.**

NEW YORK. — Mary Kais-
ter reikalauja iš pavieto val-
džios 15 milijonų dolerių. Ji
sako, kad palei jos namą dar-
bininkai taisė kelią ir sprogdinė
akmenis. Nuo ty sproginų
ji gavo nervų suirimą. Ji y-
ra nūšė.

PALEIS PARLAMENTĄ.

RYMAS. — Italijos premie-
ro Mussolino organas Popolo
d'Italia paskelbė, kad parla-
mento paleidimo akta karalius
pasirašys šią savaitę. Parla-
mentas bus paleistas sausio 27
d. Nauji rinkimai i parlamen-
tą bus bal. 6 arba bile kurią
dieną tarp bal. 6 ir 13 d.

Fasistai turi pilną pasitike-
jimą laimėti didžiumą atstovų.
Fasistų markė nūnupolė, o
tuo tarpu jų priešininkai ne-
įstengė sudaryti bendro fronto.
Nesusijungę nei socialistinės
grupės. Todėl kitiems esant su-
siskaldžius fasistai jaučiasi ga-
lėsią laimėti. Tečiau yra abe-
jonių su pietais Italija. Ten
žmonės balaugo tik už žinomus
kandidatus, o ne už partijas.

MISIJOS

Ateinanti pamedė, sausio 28
d. Montelloj, Mass. Lietuvių šv.
Roko parapijos bažnyčioje 7:30
val. vakare prasidės šv. misijos,
kurias laikys tėvai marijonai
— kun. Andžulis ir kun. Dr.
Česaitis. Vietiniams ir aplin-
kių kolonijoms lietuviams pro-
ga pasinaudoti.

Nelaimės

ZUVO LAIVAS IR TRYS ŽMONES.

WASHINGTON. — Netoli
Meksiko miesto Vera Cruz bai-
sioje androje žuvo Sur. Valsti-
jų karo laivas Tacoma. Jo ka-
pitanas ir du radio operatoriai,
eidami savo pareigas žuvo. Kiti
meksikiečių buvo išgelbėti.

ZUVO SEPTYNI.

PITTSBURG, Pa. — Žibalo
sandėlyje ištikus gaisrui, pasi-
liejo žibalas ir paskandino
septynis gaisrininkus. Gais-
ras prasidėjo kubile, kur buvo
10,000 galionų žibalo. Gesini-
mą pasunkino didelis šaltis.
Gaisro priežastis nežinoma.
Nuostoliai dar neapčiuotai.

NELAIMINGI ATŠITIKIMAI

HARRISBURG, Pa. — Penn-
sylvanijos valstijoje darbuose
per 1923 m. nelaimingų atsi-
kimų buvo 200,435, tai yra ant
54,180 daugiau, negu 1922 m.
Pernai užmušimų buvo 2,412, o
užpernai 1,890.

DIDELI NUOSTOLIAI.

ASHLAND, Wis. — Geležin-
kelių kompanijų sandėliuose
ištiko gaisras, kurs pridarė
nuostolių už \$1,000,000.

KIEK AUTOMOBILIŲ UŽMUŠE.

Massachusetts valstijoje per
1923 m. automobilių padaugėjo
ant 106,000. Tais metais auto-
mobiliai užmušė 578 žmones.
Tai ant 56 daugiau, negu 1922
m.

UŽSINUODIJO AUTOMO- BILIJE.

SIOUX CITY, Ia. — Vyras
ir moteris užtroško automobi-
liuje nuo gazolino išgaravimų.

VILKAI NAIKINA LENKUS.

Lenkijoj žiema šalta ir viesu-
linga. Del tos priežasties vil-
kai bėga iš miškų ir skerdžia
pasitaikancius arti sodžių gy-
vulius, o išdrąsinę užpuola ir
žmones. Netoli nuo Lublino
vilgai pasigrobė tris vaikus
grįžusius iš mokyklos.

GAISRAS.

ST. JOHNSBURY, Vt. —
Nakties metu ištiko gaisras ir
išdegė septyni blokai. Vienas
žmogus žuvo, o septyni sužeis-
ti.

REIKALAUJA ATLYGI- NIMO.

BEATICE, Neb. — John
Morgan reikalauja iš Southern
Pacific geležinkelio kompani-
jos \$100,000. Jis ant tos kom-
panijos geležinkelio buvo su-
kristas.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS.

Valkin'kas. Trakų apsk. So-
džius krikštija. Šios apylinkės
visi sodžiai pakrikštyta nau-
jais vardais: Tiltai — Mosty,
Daržininkai — Ogrodniki, Už-
perkasis — Zaprekopy, Pašai-
čiai — Posoleze. Tas pat da-
roma ir su žmonių pavardėmis.
Dudutis virto Dudaž, Versec-
kas — Verszaki, Zydelis — Zy-
del, Balkė — Belko. Tik dvi
pavardės paliko nekildę: Ba-
liukonis ir Berželionis.

VILNIUS, XII—28. Meta

našlaitės iš buto. Apie sausio
8 d. vėl paskirta byla mergai-
čių bendrabučiui ties Aušros
Vartais. Byla nagrinės Vil-
niaus teismas, kad išmetus Vi-
to namo mokinių ir našlaičių
bendrabutį.

— Vis prisikabinėja.

Gardi-
no inspektoratas lietuvių mo-
kykloms pastatė naujų reikmu-
vimų ir pagrasė traukti teis-
man, jeigu iki gruodžio 31 d.
jų neispildys. Dangiausia lie-
čia mokytojų pilietybę, ištiki-
mybę ir mokytojų kvalifikaci-
jas. Lenkų kalbos, istorijos ir
geografijos galėsią mokinti li-
tuvių privatinėse mokyklose
tik baigusieji lenkų vidurines
mokyklas.

ŪKIO REIKALAI.

ANYKŠČIAI, XII—22 (El-
tos Kor.). Gruodžio 16 d. įvy-
ko Anykščių vals. ir miestelio
ūkininkų susirinkimas. Jame
apskrities savivaldybės agro-
nomas darė pranešimą apie ū-
kio gerinimą. Ūkininkai, ap-
tarę būdus ūkiniui kelti, nutarė
prašyti įsteigti dviejų savaikių
ūkio kursų, o jei reikėtų pra-
testi kursų lankymą iki vieno
mėnesio. Susivažiavimas iš-
reiškė pageidavimą, kad kur-
suose būtų dėstomi šie ūkio da-
lykai: 1) Žemės dirbimas ir mi-
neralinių trąšų vartojimas, 2)
Sėklų pagerinimas, 3) Laukų
sutarvymas, ir suskirstymas,
4) Gyvulių šėrimas ir jų užlai-
kymas, 5) Pievų pagerinimas,
6) Salmavaisių ūkio pagerini-
mas ir kiti ūkio klausimai.

TAUTINIO LAIVYNO RĖMIMAS.

VILKAVIŠKIS, XII-27 (El-
tos kor.). Čia gruodžio 9 d.
miesto Valdybos raštineje įvy-
ko steigiamasis susirinkimas
"Lietuvos Moterų Sąjungos
Tautiniam Laivynui Remti."
Susirinkiman atvyko 24 asme-
nys. Iš Centro atsilankė p-lė
Stankėvičaitė, kuri sulig už-
klausimais paaiškino, kai ku-
riuos nesuprantamus įstatų
punktus ir pranešinėjo apie Są-
jungos darbuotę Centre.

— Po to buvo išrinkta Vilkaiviš-

čio skyriaus Valdyba ir Revi-
zijos Komitėja.

Išrinktosios V-bos pirminin-
kės pareigas eis p-lė Vaitkevi-
čiandė. ("Lietuva")

VIENAIPI KALBA, KITAIPI DARO.

Valstiečių liaudininkų tarpe
yra keletas dvarininkų. Ji-
neva stoja už vargdiečius, bet
tik, siūlydami iš kitių imti ir
duot biednuomenei. Patys gi
visokiomis būdais stengiasi ap-
gaut valdžią, kad tik palaikyt
savo dvarus. Su tokiais tai
"ponais" draugauja mūsų val-
stiečiai liaudininkai!

1923 m. lapkričio 30 d. Žemės
Ūkio ir Valstybės Turtų Minis-
teris pranešė, kad valstiečių
liaudininkas, dvarininkas Tor-
nau, norėjo neteisėtai nukun-
geluoti savo dvarą nuo paros-
lačių. Dvaras padalintas i
dalis: viena dalis duodama su-
val, kita praeikinama 36 mo-
tams ir t. t. Ministerija iškė-
lė bylą prieš Tornau neteisėtą
elgesį. Nepaisiusk "žmonių
užtarvotui" "paaglobt" savo
dvarėli! Ir tokių ponų esą dar
daug kurie. aieidami įstatų-
mus. nori išgelbėti savo dvarus.
Bet Ministr. Krunavčius imasi
ariežtai vykdynti Žemės Refor-
mos. Be to, Seimas po Kalėdų
svarstys, kas daryt su tais že-
mės pirkikais, kurie buvo ap-
gauti dvarų pardavėjų.

Iš Tornau istorijos dvaro
gelbėjimo aiškiai matos, kokie
suaivalai šliejasi prie valstiečių
liaudininkų ir kokie tie patys
valstiečiai liaudininkai. Jie
grąžiai pakalba apie valstiečių
vareus ir reikalus, bet dirbti
nėsišvest jų naudai nenori.
Pats aridėjan. kaip ūkininkai
nasimiktino iš valstiečių liaudi-
ninkų atstovų Seime. Ūkinin-
ku suvažiavime buvo nuolau-
ti Seiman kai buvo svarstomi ū-
kininkų reikalai, valstiečių
liaudininku atstovai vis i
prieš valstiečių reikalus.

Čia aiški išvada, jog kiek-
vienas protauias valstiečių ali-
dėtis tik prie ūkininkų Saida-
ros, o ne prie valstiečių sava-
ros. Taisi. atmintim. Lietu-
vos valstiečiai, kad atnau-
dais savivaldybiu rinkimais
atidnuotumam savo balsus už ū-
kininku Sąjuna ar kitas kri-
kščioniškas partijas.

Varžytinės. Š. m. gruodžio 28
d. 10 val. Žemės Reformos Val-
dybos bute (Kannas, Keistutis
g. 15) bus varžytinės šiaulių
Tauragės, Ukmergės ir Kedai-
nių apskrčių kai kurių dvarų
centrams parduot.

(Kauno "Vienybė")

BAIGIA STATYTI.

LONDON. — Anglijos val-
džia baigia statydinti du didie-
liu karo laivų. Tie laivai bus
po 690 pėdų ilgio.

KOOPERATYVĖS KREDITO ORGANIZACIJOS AMERIKOJE IR KITUR.

Kooperatyvės kredito draugystės įsteigtos tikslu paraginti taupumą tarp žmonių, ir duoti kreditą, mažomis palūkanomis, teisingiems, sąjūdiams, bantiems įvairių pramoninių ir ūkinių darbininkams, kurie neturi daug pinigų, ir apsaugoti tuos žmones nuo „paskolų apgavikų“ laike nedarbo, ligos arba kito reikalo. Vietos, kurios neturi vietinių bankų arba kur egzistuojančios bankos neskolina pinigų mažoms sumoms yra gera vieta įsteigti kredito draugystes. Tos organizacijos turi įvairius vardus — žmonių bankos, populiarizacijos bankos, kaimo bankos, taupymo ir paskolų bankos, paskolų draugystės, kredito draugystės, taupymo ir paskolų fondų draugystės, kredito ir taupymo draugystės, kooperatyvės kredito draugystės, paskolų draugystės, paskolų ir kredito unijos, paskolų fondo unijos ir kredito unijos.

Kooperatyvis judėjimas Europoje yra didelis, bet čion Amerikoje kol kas mažas. Daugumai kooperatyvinių kredito draugysčių yra dviejų rūšių, originaliai pabandyti Vokietijoje, viena, Schulze-Delitzsch buvo įsteigta tulo Hermann Schulze ir pradėta jo gimimo miestelyje Prūsijoje, kita įsteigė Frederick Wilhelm Raiffeisen. Schulze pradėjo savo kredito draugystę po 1848 m. Jis organizavo biednų žmonių draugystę tikslu pirkti gryną medžiagą su mažomis palūkanomis ir parduoti ją patį medžiagą už kiek už ją užmokėjo. Po tam jis bandė įvesti planą surinkti pinigų tiems žmonėms, kurie pinigų neturėjo, arba duoti jiems kreditą be jokių užstatų. 1854 m. jis pradėjo sistematinę agitaciją įsteigti kooperatyvines kredito draugystes arba „kreditveine“ kaip jis jas vadino. Kai po pasėkmės jo propagandos, kelios draugystės, kurias jis įsteigė, žymiai augo. Tų draugysčių nariai prigulėjo prie pramoninių ir prekybinių klijų ir turėjo krautuves ir tos organizacijos navedė miestuose ka Raiffeisen draugystės atliko kaimuose.

Isteigėjas žemdirbiškos rūšies kooperatyvinių kredito draugysčių buvo Frederick Wilhelm Raiffeisen, kuris kaip burmistras Weyerbusch, kuri buvo nepatogi vieta mažoms ūkiams ant Reino. Jis patenėjo į negalėjimą badaujančių ūkininkų pragyventi po 1846-1847 sausmeį. 1848 metais jis organizavo kooperatyvę draugystę parduoti ūkininkams duonos ir gyvulių. 1849 m. jis organizavo kredito ir paskolų draugystes paskolinti pinigų ūkininkams su mažu nuosimėnu. Vėliau jis užinteresavo turtingesnius žmones paskolinti pinigų ir duoti progą ūkininkams nusipirkti gyvulių, užvaisintojų ir įvairių ūkių reikmenų. Ūkininkai galėjo pirkti tuos daiktus už mažas kainas, ir paskolintus pinigus atmokėti penkiose metinėse dalyse su mažu nuosimėnu. Nuo 1880 m. jo idėjos žymiai išsiplėtojo ir paskolintus pinigus atmokėti penkiose metinėse dalyse su mažu nuosimėnu. Nuo 1880 m. jo idėjos žymiai išsiplėtojo ir paskolintus pinigus atmokėti penkiose metinėse dalyse su mažu nuosimėnu.

skolų, arba padidinant medžiagos prekes. Kartais sunku paaiškinti skirtumą tarp tų dviejų kooperatyvų, kredito draugysčių. Schulze draugystės aprūpina ūkalavimus pramoninių gyventojų ir veda banko būdą kaip kitos pramoninės bankos, tik ant mažesnių skalės. Schulze draugystės turi daugiausia valdininkų ir veikia su didesniais pinigų sumomis negu Raiffeisen draugystės. Raiffeisen draugystės užstima paprastų bankininkystės būdų, kurios populiarizacijai vadintos kaimo bankos. Turi tik vieną valdininką — rokundą vedėją, kuris paprastai yra ar kaimo kunigas ar viešos mokyklos mokytojas ar taip koks gerai žinomas valdininkas.

Iš Vokietijos ta idėja išsiplėtojo, ir šiandien viena arba kita draugystė randasi visose Europos kraštuose. Paprastai Schulze draugystė yra pirmiausia būti įvesta į šalį, kad nors po vedimo Raiffeisen daug greičiau angų. Raiffeisen draugystė užima pirmą vietą Austrijoje, Italijoje, Šveicarijoje ir Rusijoje. Luigi Luzzatti įvedė Schulze draugystę Milane, Italijoje, 1865 metais. Luzzatti vėliau tapo finansų ministeriu ir ministrų pirmininku Italijoje. Forma mainėsi nuo vokiško pavyzdžio ir šiandien „žmonių bankos“ kaip paprastai vadintos Italijoje, randasi šalies visuose didžiuose miestuose.

1883 metais, Leone Wollemborg, vėliau finansų ministras Italijoje, įsteigė pirmą tikininkystės draugystę. Raiffeisen draugystės žymiai augo. Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir Jugoslavijoje abiejų rūšių draugystės organizuotos, bet daugumai sekė Raiffeisen pavyzdį, nors valdžia davė pinigiską palalpą. Schulze ir Raiffeisen draugystės įvestos Rusijoje, bet taip persimainė, jog sunku skirtumą padaryti tarp dviejų rūšių. Abejos gauna pagalbą iš valstijos, ir valstijos atsargiai prižiūri. Sovietų valdžia stengiasi plintinti kooperatyvę sistemą. Prūsų Lenkijoje Schulze draugystė seka originališką formą. Buvusiojo Rusų Lenkijoje Raiffeisen draugystės įsigijo, kas liečia ir Čekoslovakijoje, Moravijoje ir Silezijoje.

Pirmas žingsnis įsteigti kredito draugystę Šv. Valstijoje padarytas 1870 m., kuomet Josiah Quincy ir kiti žymūs Bostono vyrai prašė Massachusetts Legislatūros priimti generalį įstatymą, kuris paveldina inkorporaciją kooperatyvinių bankų sulig Schulze-Delitzsch piliu, bet jų pastangos išėjo ant nieko. Pirmas judėjimas įsteigti kooperatyvines kredito draugystes ant Amerikos kontinento prasidėjo Quebec provincijoje, Kanadoje, 1900 metais Alphonse Desjardins, laikraštinkas, pradėjo kooperatyvę žmonių banką skersai Quebec miesto. 1920 metais Quebec turėjo 106 tokių bankų. Iš Kanados idėja Franckų nuvežė į New Hampshire ir Massachusetts. Švarbu žinoti, jog darbininkų laisvės, čion Bostone įsteigė kooperatyvines kredito draugystes Bostone.

Padeijimą pagelbėjo pabandymas įvesti žydų imigrantų gyventojus iš New Yorko ant ūkių. 1900 metais, Jewish Agricultural Industrial Aid Society buvo inkorporuota New Yorko. Tą draugystę ban-

da įsteigė žydai iš miesto, kuris, 1909 m. tas judėjimas pradėjo kredito uniją kuri seka Raiffeisen rūšies kooperatyvines bankas ir tarp 1911-15 m. buvo 19 žydų kredito unijų, kurios buvo pirmos kredito unijos įsteigtos Šv. Valstijoje. 8 organizuotos New Yorko, 5 New Jersey, 5 Connecticut ir 1 Massachusetts. Quebec provincijoje kooperatyvines kredito draugystes daug geriau organizuotos, negu Šv. Valstijoje.

Massachusetts turi daugiausia tų draugysčių, 1921 turėjo 81; New Yorko buvo 68 draugystės 1920 metais, ir 1921 metais North Carolina turėjo 22. Daugumai kredito unijų Massachusetts randa Bostono. North Carolina tų organizacijų nariai paprastai yra ūkininkai. New Yorko kooperatyvines kredito draugystes prasiidėjo daugiausia krautuvėse ir ofisose.

Paskolos duotos tik dėl pograbinusių tikslų. Prašytojas turi pranešti tikslą paskolos. Gal todėl kredito unijos neto kio pasėkmės šioje šalyje. Paprastai amerikietis nemori garsintis savo privatus reikalus.

PROTOKOLAS

L. D. K. S. N. A. apskrįčio pismetinis suvažiavimas atsi-buvo sausio 13 d., 1924 m. Lietuvių Rymo Katalikų N. P. P. Marijos parapijos pobažnytinėje svetainėje, 432 Windsor St., Cambridge, Mass.

Suvažiavimą atidarė M. M. Kamandulis, apskrįčio pirm-ninkas 1.30 val. po pietų. Mal-dą atkalbėjo vietos klebonas gerb. kun. Pr. J. Juškaitis. Suvažiavimam atstovus prisiuntė sekančios kuopos:

1) 1. So. Boston, Mass. — P. Gudas, Juozas Meškauskas, Jonas Glineckis, Matas Seikas, A. Navikas, nepriuvo: Vincas Valatka ir Andrius Zaliekas.

2) 2. Montello, Mass. — Jo-nas Jaskeliavičius, Mikolas Kamandulis, Juozas Daugela-vičius, Kazys Piliackas, Anta-nas Tautkus.

3) 3. Norwood, Mass. — D. Medveckas, Jurgis Versia-cas, Apoloniija Stašaitienė, A. Pedas, Vincas J. Kudirka ir B. Stašaitis.

8) 4. Cambridge, Mass. — Ciprijonas Kavalius, Ona M. Simbelaitė, Vincas P. Širka, Jonas Kalinauskas, Vinc. Ged-rimas, J. V. Smilgis, Vladas Jakas ir Antanas Zaveckas.

22) 5. Brighton, Mass. — Jonas Raudeliūnas, S. Kuda-ruškas.

70) 6. Lawrence, Mass. — J. Krivutė.

Viso 26 delegatai, atstovau-jantys 6 kuopas.

Suvažiavimą sesijom vesti vienbalsiai pavesti esamai apskrįčio valdybai. Nepribruvus suvažiavimam vice-pirm. pane-lei M. Žukauskaitė, sesijų ve-dėjo pagelbininku išrinktas V. P. Širka; maršalka V. Gedrė-mas.

Suvarikymui mandatu, inesi-nių ir skundų komisija: J. Ver-seckas, J. Daugeliūnas ir V. J. Kudirka.

1) Skaityti protokolai meti-jo ir ekstra suvažiavimų, ku-ris likusi vienbalsiai priimti.

2) Komisija: M. Kamandulis ir J. Smilgis išdavė raportą ku-ris buvo apsiėmė ekstra suva-žiavime parašyti atsakymą L. D. K. S. 7-tai kuopai, Worcester, Mass. Iš raportu paaiškėjo kad atsakymas buvo parašytas.

V. Smilgis. Iš raportu paaiš-ko, kad LDKS N. A. apskrįčio suvažiavimas įvyko gegužio 30 d., 1924, Removos Parke, Mon-tello, Mass. Taip-gi prie tos komisijos likusi išrinkti sekan-ti: nuo 1-mos kp. — P. Gudas, J. Glineckis ir K. Kikis, 2-ros kp. K. Piliackas, M. M. Kamandulis, 3 kp. — A. Tedas, A. K. Stašaitienė, 8-tos kuopos — J. Kalinauskas, J. V. Smilgis, V. P. Širka, 22 kp., S. Kudarauskas, J. Raudeliūnas, 70 kp. — J. Krivutė.

4) Nutarta turėti laike L. D. K. S. N. A. apskrįčio išvažiavi-mo gegužio 30 d. automobilių. Tikietų kaina 10c., 3 už 25 cen-tus. Tą darbą turi atlikti apskrįčio ir centro valdybos, nes gautas pelnas eis „Darbinin-ko“ naudai.

5) Pr. Gudas išdavė raportą kas-link steigimo Massachu-setts valstijoje Credit Union. Iš raportu pasirodė, kad tas dar-bas turi būti atidėtas, nes ne-turi prijarimo. Raportas pri-jimtas, o darbas paliktas be pa-sėkmės.

Inešimai.

6) 1-ma kp. ineša, kad namo pardavimas būtų atidėtas iki seimo. Inešimas priimtas ir nutarta, kad namo pardavimo klausimas turi būti atidėtas iki L. D. K. seimo.

7) 1 kp. ineša kad seima šaukti South Bostone arba Cambridge'ui, kad delegatai galėtų matyti namą ir geresnė nuomonė apie padėtį susidary-tų. Priimta.

8) 1 kp.: Seima šaukti pava-sario pradžioje. Inešimas už-girtas.

9) 1 kp.: Kad LDS kuopos imtūsi platinti „Darbininko“ kalendorius ir „Pramoninės Demokratijos Pagrindus.“ Inešimas užgirtas.

10) 2-ra kp.: Kad redakcija vengtų klaidų. Priimta.

11) 2-ra kp.: Kadangi Don Kišotas jau greit baigsis, tai kad centras atsiklaustų pas „Darbininko“ skaitytojus ko-kį kitą norėtų vietoj Don Kišo-to veiklą. Inešimas priimtas.

12) 2-ra kp.: Kad centras paragintų kuopas, kad jos tu-rėtų savo korespondentus ir pranešintų centrui iš kuopų darbuotes. Inešimas priimtas.

13) 2-a kp.: Kad centras pa-ragintų per spaudą visas kuopas prie geresnio veikimo ir kad kuopos turėtų savo vieną ar du narius kurie vaikščiotų per stubas užrašinėdami „Darbininką.“ Inešimas užgirtas.

14) 3-čia kp.: Kad „Darbi-ninke“ daugiau būtų „Apžval-gos.“ Inešimas priimtas.

15) 3-čia kp.: Kad L. D. K. S. N. A. apskritys paaukotų Lietuvos Laisvės Paskolos Bo-ną \$100.00 Jezaus Vaiselio Draugijai, Kaude. Inešimas priimtas ir bonas nutarta paž-koti.

16) Nutarta šaukti ekstra suvažiavimą prieš LDKS. sei-mą. Vietą nuskirta So. Bosto-ne.

17) Valdybos raportai. Pirm. M. M. Kamandulis, rašt. J. V. Smilgis, išd. V. Jakas. Visi dir-bo kiek aplinkybės leido. Vi-ge-pirm. p-lė M. Žukauskaitė suvažiavimam nepriuvo ir jo-kio raportu neprisiuntė.

18) Organizatorių raportas. J. Glineckis prirašė prie L. D. S. 3 naujus narius, M. M. Ka-mandulis naujų narių prie L. D. S. prirašė 30 ir narių „Darbininkui“ skaitytojų užrašė 20.

19) Kuopų raportai: 1-ma kuopą gyvijoja pusėti-ni. Narių turi 80.

2-ra kp. gyvuoja geriausia. Narių turi 145 ir „Darbinin-ku“ skaitytojų turi užrašė 185.

3-čia kp. narių turi 45 ir vi-gerai laikotį, valkie kiek aplin-kybės leidžia.

8-ta kp. narių turi 80 ir via-gei valkie šį bei tą, prašitą ru-denių buvo surengusi kokias ir vieną teatrą.

22-roj kp. veikimo jokio ne-ra. Narių turi 35 ir prašė apskrįčio pagelbėti. Apkritys re-kalininga paramą pažadėjo.

70-oj kp. jokio veikimo nėra, ypač šiame momente. Kadan-gi tenai visi dabar yra suvarge-su naujos bažnyčios statymu.

20) V. Jakas užviečia dele-gatus bei delegates ant vakarie-nės, kurią surengė LDKS. vie-tinė 8-ta kuopa. Užviečimas priimtas gausiu deimų plojimu.

21) Dovanos, kurios buvo skirtos metiniam suvažiavimui už priarimą daugiau narių prie LDS. \$5.00 auksu ir \$2.50 tam, katras užrašys daugiausia naujų „Darbininkui“ skaityto-jų, tai pasirodė, kad dovanos teks M. Kamandulini ir J. Jas-kelevičiui. Tik su pastaba, kad turėtų priduoti iš centro raš-tinės padavądijimą kiek prirašė narių ir skaitytojų.

22) Nutarta nuo išvažiavimo dalį pelno skirti „Darbininko“ naudai.

23) J. Jaskeliavičius ineša, kad kuopos, kurios geriaų gy-vuoja kad išrinktų nors po vie-ną narį iš savo tarpo dėl sustip-rinimo silpnai gyvujančių kuopų.

24) Suvažiavimas išreiškė padėką gerb. kun. Pr. J. Juš-kaičiui už suteiktą svetainės suvažiavimui. Taip-gi gerb. kun. Pr. J. Juškaitis prarė keletą žodžių, linkėdamas ge-riausiu pasekmę mūsų apskrįčiui.

25) Kasos stovis: Buvo pas išdėdinką ant rankų pinigais 26.84 26 kp., Rumford, Me. pa-simokėjo: už 1922 ir 1923 m. -1.00 L. L. P. Bonas vertės. 100.00

Viso pasidaro \$127.84

Išmokėta: Auka Valk. Jez. Dr. Jai Kamne LLP. bonas 100.00 Pirm. M. M. Kamandu-lui kelionė į apskr. su-važiavimą 1.50

Viso išmokėta \$101.50 Buvo \$127.84 Išmokėta \$101.50

Dabar lieka pas išd. V. Jakas \$26.34

26) Sekantis metinis suvaži-avimas bus laikomas Norwood, Mass.

27) Suvažiavimą uždarė M. Kamandulis, apskrįčio pirm-ninkas, 5:30 val. vakare. Mal-dą atkalbėjo vietos klebonas gerb. kun. Pr. J. Juškaitis.

Pirm. M. M. Kamandulis, Rašt. J. V. Smilgis.

ATSAKYMAS DEDEI JONUI.

KAS-LINK MOTINOS ŠIRDIES.

Dėdė Jonas rašė apie vaidi-nimus „Darbininke“ num. 4. Rašė, kad veiklas „Motinos Širdis“, drama 4-ų aktų yra netinkama mūsų scenai. Čionai kal tik ir bus klausimas Dedei Jonui, kuriam akte yra netinkama? Šis veiklas kal tik ir parodo žmonių apuvius gyvenimą, kuris dabar ir esti. Kpl motinos klausio, tik žino-ma, katalikės motinos, tol vai-kai būna geri ir protingi, nerei-kaluoja nei divyos nei kitokio paleistuvingo gyvenimo, o kai uždėm su blogais draugais, tadai jau būna visko, o ypač su girtuokliais. Tadai jau gyve-nimas virsta blogu ir būna vi-

epinių persikėlimų. Tad čionai kaip vykda ir tinka šis vei-kimas mūsų vaidinti, parodyti kad šioj gadynėj per blogus draugus arba drauges tas atsi-tinka ir būna persikėlimų ir nesutikimų žemyniškame gy-venime. Ypač motina vajuo-met prae savo vaiką kad ne-sivalkiotų po klijubus ir kiti-kius urvus ir neapsidėtų su blogais draugais. Šis vaidini-mas tinka kitiems susipratu-siam žmogui. O jei Dede Jo-nas turi dar geresnių teatrų, tai mėlonėkit parodyti, tadai vai-dintojai paims anuos vaidinti.

M. Kamandulis.

DOVANOS, DOVANOS! KAS-GI JU NAMOMŲ! UŽTRA-ŠK „DARBININKA“ IR JAS GAUTI.

NUMERINTA ANT GAZINIŲ PRIETAISŲ

VAD darbininkai mūsų dirb-tyvose turėtų šio padėties šio siuopo. Dėdant šio siuopo svajalig, kurie konksingai, kadai Jai kaditės sergus šauk daktara, „minkes gyduoles“ yra per daug payo-gos. Jai nežinau kas yra kaditai, kaip gult i gyditi.

Per keletą gentikčių Amerikos motinos nuklejo savo kaditais su Borden's Eagle Pieno, dakt. Jai Borden Pieno Jous, kadai šio draugit ir delfo, kad rado jį užga-dinamą. Bet ant nelaimės dangitais merikiečių ir Lietuvių motinų niek plinti negavo žinoti kodėl turti vėzuntai buvo gauti. Eagle Pieno y šiofauzimas, kadai turti vėzuntai plienas rupestingai auksitais su grynai sukurimui, kas padaro kaditai maistą, kadai motinos pieno nėra au jo neuztenka.

Idant Lietuvių motina žinoti ka vurtoti Borden's Eagle Pieno, Borden kompanija Lietuvių kalba auksitais plienas matinimui instrukcijas, pasaka dakt Jai prarasti Borden's Eagle P-ano kaditais visokių amžių. Jai n kopijos šiu instrukcijų, tadai turti t kopijon mūsų inkraštų telpnėlo auksitais ir prisiidit jį kompanijai toli nortit priėjus visai dykai jas ž tu su pulkie knyga.

Skaityt šitas straipsnius kas savoti padėdė atelikt.

BOSTON CONSOLIDATED GAS CO.

26.84

1.00

100.00

127.84

101.50

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100.00

127.84

101.50

26.34

100-443887-100